

ผลของชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความรู้และความสามารถในการศึกษารายกรณี
ของนักศึกษาครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

THE EFFECT OF GUIDANCE ACTIVITIES TO THE KNOWLEDGE AND
THE CASE STUDYING ABILITY OF EDUCATION STUDENTS
IN NAKHON PATHOM RAJABHAT UNIVERSITY

เจษฎา บุญมาโฮม / JESADA BOONMAHOME ¹

เสมา เดชะดิлок / SEMA DECHADILOK ²

สุพัตรา นพคุณ / SUPATRA NOPAKUN ²

สุรงค์ มั่นยานนท์ / SURANG MUNYANONT ³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความรู้ในการศึกษารายกรณีก่อนและหลังการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนว และหลังกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 และ 2) เปรียบเทียบความสามารถในการศึกษารายกรณีหลังการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม จำนวน 38 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ 1) ชุดกิจกรรมแนะแนว 2) แบบทดสอบความรู้ในการศึกษารายกรณี และ 3) แบบประเมินความสามารถในการศึกษารายกรณี สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความรู้ในการศึกษารายกรณีของนักศึกษาหลังการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความสามารถในการศึกษารายกรณีของนักศึกษาที่เข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมแนะแนว, การศึกษารายกรณี

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

² ข้าราชการบำนาญ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

ABSTRACT

The purposes of this research were to: 1) compare the knowledge in case studying before and after participating in guidance activities, and after participating with the set criteria of 80%; and 2) compare the case studying ability after participating in guidance activities with the set criteria of 80%. The sample group was 38 undergraduate education students of Nakhon Pathom Rajabhat University, derived by cluster random sampling. The research instruments were 1) guidance activities set, 2) a test of case studying knowledge, and 3) an evaluation form of case studying ability. The statistics used in this research were mean, standard deviation, and t-test.

The results of the study were as follows:

1. The knowledge in case studying after participating in guidance activities was higher than that of before with statistical significance at .05 level. The knowledge in case studying was higher than the set criteria of 80% with statistical significance at .05 level.
2. The case studying ability of students who participated in guidance activities was higher than the set criteria of 80% with statistical significance at .05 level.

Keywords: guidance activity, case study

บทนำ

เด็กและเยาวชนคืออนาคตของชาติ เพราะเด็กและเยาวชนจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในวันข้างหน้า ประเทศไทยจึงมุ่งพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เติบโตเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่า โดยได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนทุกคนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ และได้ประกาศใช้แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560-2564 ที่มุ่งเน้นให้เด็กและเยาวชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีเหมาะสมตามช่วงวัย มีทักษะการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 รวมทั้งมีความเป็นพลเมืองสร้างสรรค์ที่สามารถปรับตัวอย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลก มีความรับผิดชอบต่อตนเอง มีจิตสำนึกต่อส่วนรวม และมีส่วนร่วมกับภาคีที่มีพลังในการพัฒนาสังคม ซึ่งลักษณะดังกล่าวเป็นคุณสมบัติที่สำคัญยิ่งต่อการเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคต (คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ, 2561: 3)

แต่จากรายงานสถานการณ์การพัฒนาเด็กและเยาวชน พ.ศ. 2561 ของกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่า เด็กและเยาวชนไทยช่วงอายุ 13-17 ปี กำลัง

ประสบปัญหาต่าง ๆ มากขึ้น ได้แก่ การใช้อินเทอร์เน็ตและสื่อออนไลน์ ปัญหาโรคติดเกม ปัญหาการพนัน ปัญหายาเสพติด ปัญหาพฤติกรรม เป็นต้น (ชานนท์ โกมลมาลย์ และคณะ, 2562: 61-65) สอดคล้องกับการนำเสนอข้อมูลภาวะการณ์ของเด็กและเยาวชนไทยของสมพงษ์ จิตระดับ (2560) ที่พบว่าเด็กและเยาวชนไทยช่วงปี 2560 มีปัจจัยเสี่ยงหลายประการซึ่งยากต่อการดูแลโดยเฉพาะปัญหาผู้เรียนระดับประถมศึกษา มีพฤติกรรมเกี่ยวกับยาเสพติด การตั้งครุฑ เรียนรู้ด้านลบจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้รวดเร็ว ขาดวินัยอย่างรุนแรง เรียนรู้อย่างไม่มีความสุข เป็นต้น สำหรับบริบทจังหวัดนครปฐมพบว่า พฤติกรรมของเด็กและเยาวชนมีแนวโน้มเป็นเยาวชนอาชญากรเพิ่มขึ้น มีความเครียดสูง ติดการพนันฟุตบอล โดยประเด็นสำคัญคือเด็กและเยาวชนเข้ามาเกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดมากขึ้น โดยมีจำนวนนักเรียนและนักศึกษาช่วงอายุ 15-19 ปี เข้ารับการบำบัดมากขึ้น อีกทั้งมีปัจจัยเสี่ยงต่อการกระทำความผิด เช่น อยู่ในสังคมกลุ่มเพื่อนและครอบครัวที่มีพฤติกรรมเสี่ยง ครอบครัวประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคม ความสามารถคิดวิเคราะห์ต่ำกว่าเกณฑ์ ฯลฯ (กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด, 2561: 71-75)

จากสถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนข้างต้น สถานศึกษาจึงต้องดำเนินการเพื่อป้องกันและพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เติบโตเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป ซึ่งการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาเหล่านั้น สามารถดำเนินการได้หลากหลายวิธีการ แต่วิธีการที่ได้รับการยอมรับและนิยมปฏิบัติคือการแนะแนวและการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพราะการแนะแนวเป็นกระบวนการทางจิตวิทยาที่มีเป้าหมายให้บุคคลรู้จัก เข้าใจ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น สามารถตัดสินใจเลือกสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองอย่างชาญฉลาด มีเหตุผล รู้เท่าทัน รู้จักป้องกันปัญหา สามารถวางแผนและพัฒนาตนเองให้เจริญงอกงามเต็มตามศักยภาพ ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม เพื่อการดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขและเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม (กฤตวรรณ คำสม, 2559: 19; ธัญสมร คเชนทร์เดชา, พิชญ์มณต์ ลีกำเนิดไทย และพัชนีพร สมานมิตร, 2559: 3; สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย, 2563: 29) ดังนั้น กระบวนการแนะแนวจึงสามารถป้องกัน แก้ไข และส่งเสริมผู้เรียนในบริบทต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ระบบการศึกษาของไทยในปัจจุบันไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการแนะแนวเท่าที่ควร จึงทำให้เกิดปัญหาของเด็กและเยาวชนเพิ่มขึ้น

กระบวนการแนะแนวที่มีประสิทธิภาพเริ่มจากการรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล เพราะการรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลช่วยให้ครูออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้สอดคล้องกับความถนัด ความต้องการ ความสนใจ และวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของผู้เรียนแต่ละคน และสามารถแก้ไขปัญหาพฤติกรรมของผู้เรียนได้ ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลของผู้เรียนจึงเป็นพื้นฐานสำคัญต่อประสิทธิภาพการสอนและการดูแลช่วยเหลือของครู การวิจัยที่ผ่านมามีพบว่าการศึกษารายกรณี (case study) เป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาผู้เรียนที่ครูทุกคนสามารถนำมาใช้พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาทางการเรียนและพฤติกรรมของผู้เรียนได้ ครูจึงต้องมีหน้าที่สำคัญในการศึกษารายกรณีเพื่อการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน (ทัศนีย์ ภาแก้ว, 2555: 3-4)

หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตมุ่งผลิตและพัฒนาบัณฑิตให้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการประกอบวิชาชีพครู ซึ่งประกอบด้วย 2 มิติหลักคือ การจัดการเรียนรู้และการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่จึงกำหนดให้นักศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับการแนะแนว จำนวน

1 รายวิชา รวมถึงบริบทของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมด้วย แต่การจัดการเรียนรู้ รายวิชาดังกล่าวเป็นการเรียนรู้ภาคทฤษฎีจิตวิทยาการแนะแนวและการให้การปรึกษาในภาพรวม ซึ่งไม่ลึกซึ้ง ด้านการรู้จักผู้เรียนด้วยการศึกษารายกรณี เพราะด้วยข้อจำกัดด้านเนื้อหาของรายวิชาที่ระยะเวลา แต่ในทางกลับกันการศึกษารายกรณีมีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนที่มีปัญหาในยุคปัจจุบัน เพราะการแก้ไขปัญหานั้น ถูกต้องและทันที่ว่าจะสามารถพัฒนาและแก้ปัญหาลูกผู้เรียนให้มีต้นทุนชีวิตที่ดีและมีคุณภาพได้ สอดคล้องกับ แนวคิดของธัญสมร คเชนทร์เดชา, พิชญ์มณต์ ลีกำเนิดไทย และพัชนีพร สมานมิตร (2559: 108) เรียม ศรีทอง (2561: 5-6) และศิริกัญญา ตระกูลรัมย์ และชัตติยา ยืนยง (2563: 156) ที่กล่าวว่า การศึกษารายกรณีเป็น กระบวนการที่สำคัญและเกิดประโยชน์อย่างมากต่อการเข้าใจพฤติกรรมของผู้เรียนเพื่อหาแนวทางเพื่อช่วย แก้ไข ป้องกัน และพัฒนาผู้เรียนโดยเฉพาะในช่วงวัยเด็กและวัยรุ่น การศึกษารายกรณีจึงเป็นกระบวนการ สำคัญของการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนที่ผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องมีความรู้และความสามารถในการปฏิบัติ ดังนั้น นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตจึงจำเป็นต้องมีความสามารถในการศึกษารายกรณีเพื่อดูแลช่วยเหลือ ผู้เรียนขณะฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและประกอบวิชาชีพครูในอนาคต

การพัฒนานักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมให้มีความสามารถ ในการศึกษารายกรณีจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันที่เด็กและเยาวชนมีสภาพสังคมที่ถูกย่ำแย่และ กระตุ้นให้มีวิธีคิดตัดสินใจกระทำในทางที่ผิด จากประสบการณ์ปฏิบัติงานด้านจิตวิทยาการแนะแนวของ คณะผู้วิจัยพบว่า ทุกปีการศึกษานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเกินกว่าร้อยละ 80 มีปัญหาในการศึกษา รายกรณี ซึ่งประเมินผลจากการตรวจรายงานการศึกษารายกรณี เพราะการศึกษารายกรณีต้องส่งเคราะห์ข้อมูล การรู้จักผู้เรียนแล้วเรียบเรียงอย่างเป็นระบบเชื่อมโยงให้เห็นความสัมพันธ์ของสภาพปัญหา สาเหตุ ปัจจัย เกื้อหนุน การสรุปสภาพปัญหาและความจำเป็นเร่งด่วน และการเสนอแนะทางการช่วยเหลือ และส่งต่อ

ชุดกิจกรรมแนะแนว (guidance activity) เป็นเครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนว หลาย ๆ กิจกรรมที่นำมารวมกันอย่างเป็นระบบตามเป้าหมายและขอบข่ายทางการแนะแนวที่มีลักษณะการบูรณาการ องค์ความรู้และประสบการณ์ผ่านกระบวนการจิตวิทยาและการแนะแนวกลุ่ม ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนา มนุษย์ในยุคปัจจุบัน เพราะชุดกิจกรรมแนะแนวหรือกิจกรรมแนะแนวกลุ่มนั้นมีวัตถุประสงค์สำคัญคือ การเสริมสร้างความรู้สึที่ดี ตระหนักรู้คุณค่าของตนเองและผู้อื่น พัฒนาความรู้และทักษะต่าง ๆ เพื่อการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมในทางสร้างสรรค์ ผ่านกิจกรรมที่ผสมผสานการเรียนรู้ การฝึกอบรม การประชุมเชิงปฏิบัติการ รูปแบบต่าง ๆ ดังนั้นชุดกิจกรรมแนะแนวสามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถ และเจตคติในการศึกษารายกรณีได้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของทัศนีย์ ภาแก้ว (2555: 75-82) และ Muchado (2003) ที่พบว่าแนวทาง การพัฒนาสมรรถนะครูแนะแนวในบริบทต่าง ๆ โดยเฉพาะการศึกษารายกรณีที่ดีคือการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติ ด้านจิตวิทยาการแนะแนว เพราะการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้เชิงระบบด้านความรู้ และการฝึกปฏิบัติจนเกิดเป็นความสามารถด้านต่าง ๆ ได้ โดยการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติสามารถดำเนินการได้ หลายลักษณะภายใต้แนวคิดการจัดบริการสนเทศ เช่น การจัดหลักสูตร การให้ข้อเสนอแนะ กิจกรรมกลุ่ม แต่ที่ นักแนะแนวนิยมเลือกใช้คือชุดกิจกรรมแนะแนวซึ่งเป็นการบูรณาการการจัดกิจกรรมแนะแนวอย่างเป็นระบบ

สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุวิस्ता คำพิว (2553: 78-85) ไหมไทย ไชยพันธ์ (2559: 51) นพวรรณ คึงชัยสกุล และคณะ (2560: 77-82) และวัลภา สบายยิ่ง (2561: 436) ที่พบว่าชุดกิจกรรมแนะแนวสามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถ และเจตคติต่อการแนะแนวให้การปรึกษา การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำสูงกว่าก่อนเข้าร่วม กิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมแนะแนวสามารถดำเนินการได้หลายลักษณะแต่ที่นิยมใช้ในบริบทสังคมไทย ในปัจจุบันคือกระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนว 4As Model ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานใช้เป็นแนวคิดหลักในการออกแบบการจัดกิจกรรมแนะแนว เพราะเป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญและมุ่งสร้างเสริมประสบการณ์แก่ผู้เรียนในลักษณะการกระตุ้นประสบการณ์เดิมเสริมประสบการณ์ใหม่ เพื่อนำสู่การประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิต

จากแนวคิดข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาความรู้และความสามารถในการศึกษารายกรณีของ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมที่จะสำเร็จการศึกษาไปประกอบวิชาชีพครู ในอนาคตด้วยชุดกิจกรรมแนะแนว ให้เป็นผู้ที่มีความสามารถในการศึกษารายกรณีเพื่อการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและสังคม

วัตถุประสงค์

1. เปรียบเทียบความรู้ในการศึกษารายกรณีก่อนและหลังการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนว และหลัง กับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80
2. เปรียบเทียบความสามารถในการศึกษารายกรณีหลังการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80

สมมติฐานการวิจัย

1. ความรู้ในการศึกษารายกรณีหลังการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวสูงกว่าก่อนเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวและสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80
2. ความสามารถในการศึกษารายกรณีหลังการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80

นิยามศัพท์เฉพาะ

ชุดกิจกรรมแนะแนว หมายถึง เครื่องมือทางการแนะแนวที่ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวหลาย ๆ กิจกรรมที่นำมาเรียบเรียงอย่างเป็นระบบตามเป้าหมายและขอบข่ายทางการแนะแนว โดยอาศัยหลักการจัด ประสบการณ์แนะแนวกลุ่มเชิงบูรณาการองค์ความรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อพัฒนาความรู้และความสามารถในการศึกษารายกรณี ซึ่งใช้กระบวนการจัดกิจกรรม 4As Model เพื่อให้ผู้รับการทดลองได้รับข้อเสนอแนะ เรียนรู้ ผูกปฏิบัติ จากเทคนิคต่าง ๆ ของการแนะแนวกลุ่ม ประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรมแนะแนวและสื่อ การเรียนรู้ จำนวน 7 หน่วยกิจกรรม คือ 1) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการศึกษารายกรณี 2) แนวทางการศึกษา

ผู้เรียน 3) เครื่องมือและเทคนิคที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล 4) การฝึกปฏิบัติการเพื่อการศึกษารายกรณีในสถานการณ์จริง 5) การตีความหมายข้อมูล สังเคราะห์ และวินิจฉัยปัญหา 6) การวางแผนการช่วยเหลือ เสนอแนะ และการส่งต่อ และ 7) การเขียนรายงานการศึกษารายกรณี

การศึกษารายกรณี หมายถึง กระบวนการศึกษานักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างละเอียดต่อเนื่องเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาและนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะทาง โดยใช้เทคนิควิธีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อวางแผนให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริม พัฒนา การติดตามผล และให้ข้อเสนอแนะสำหรับนักเรียนที่ศึกษา ผ่านการเขียนรายงานการศึกษารายกรณี ซึ่งการศึกษารายกรณีประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 5 ขั้นตอน คือ 1) การเลือกนักเรียนเพื่อศึกษารายกรณี 2) การเลือกเครื่องมือในการศึกษารายกรณี 3) ขั้นตอนการศึกษารายกรณี 4) การเรียบเรียงและวิเคราะห์ข้อมูล การวางแผน/เสนอแนะ/การช่วยเหลือ และ 5) การส่งต่อ

ความรู้ในการศึกษารายกรณี หมายถึง ความรู้ และความเข้าใจที่จำเป็นต่อการศึกษารายกรณี โดยสาระความรู้ประกอบด้วยความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการศึกษารายกรณี แนวทางการศึกษาผู้เรียน เครื่องมือและเทคนิคที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล การตีความหมายข้อมูล สังเคราะห์ และวินิจฉัยปัญหา การวางแผนการช่วยเหลือ เสนอแนะ และการส่งต่อ และการเขียนรายงานการศึกษารายกรณี ซึ่งได้มาจากคะแนนการทดสอบก่อนและหลังการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวด้วยแบบทดสอบวัดความรู้ในการศึกษารายกรณี

ความสามารถในการศึกษารายกรณี หมายถึง ระดับความสามารถในการลงมือปฏิบัติศึกษาข้อมูลผู้เรียนเป็นรายกรณีด้วยเครื่องมือและกระบวนการต่าง ๆ แล้วเรียบเรียงและวิเคราะห์ข้อมูล วางแผนเสนอแนะการช่วยเหลือ และส่งต่อ ผ่านการเขียนรายงานการศึกษารายกรณี วัดได้จากการประเมินรายงานการศึกษารายกรณีด้วยแบบประเมินความสามารถในการศึกษารายกรณีของผู้วิจัยสร้างขึ้น

เกณฑ์ที่กำหนด หมายถึง ระดับที่กำหนดเพื่อใช้ประเมินผลความรู้และความสามารถในการศึกษารายกรณี ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้กำหนดไว้ร้อยละ 80 ของค่าเฉลี่ยเมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเต็ม ซึ่งเป็นระดับคุณภาพดี

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

กระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนว 4As Model เป็นกระบวนการจัดกิจกรรมแนะแนวที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561: 70-72) และวิภา เกตุเทพา (2561: 51-52) ได้พัฒนาขึ้น โดยมีพื้นฐานมาจากความเชื่อว่าผู้เรียนจะสนใจเรียนรู้เมื่อเห็นว่าเรื่องที่เรียนมีความหมาย เกี่ยวข้องสัมพันธ์ และเป็นประโยชน์ต่อชีวิต และเชื่อว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความรู้ในตัวเป็นต้นทุนเดิมก่อนการเรียนรู้ใหม่เสมอ ผู้จัดกิจกรรมมีหน้าที่พิจารณาเพิ่มเติมให้ในส่วนที่ขาดและส่วนที่เป็นความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์มากขึ้น และจัดกระบวนการช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้และเข้าใจในความรู้ใหม่อย่างชัดเจนเพื่อการนำไปใช้ได้อย่างมีความหมายต่อชีวิต กระบวนการจัดกิจกรรมแบบ 4As Model ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

A1: ANCHOR: การยึดโยงกับประสบการณ์เดิม เป็นการเริ่มจากการทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงหัวข้อและเนื้อหาที่จะเรียนรู้ใหม่กับความรู้และประสบการณ์เดิมที่เกี่ยวข้อง เช่น การกำหนดหัวข้อให้ผู้เรียน

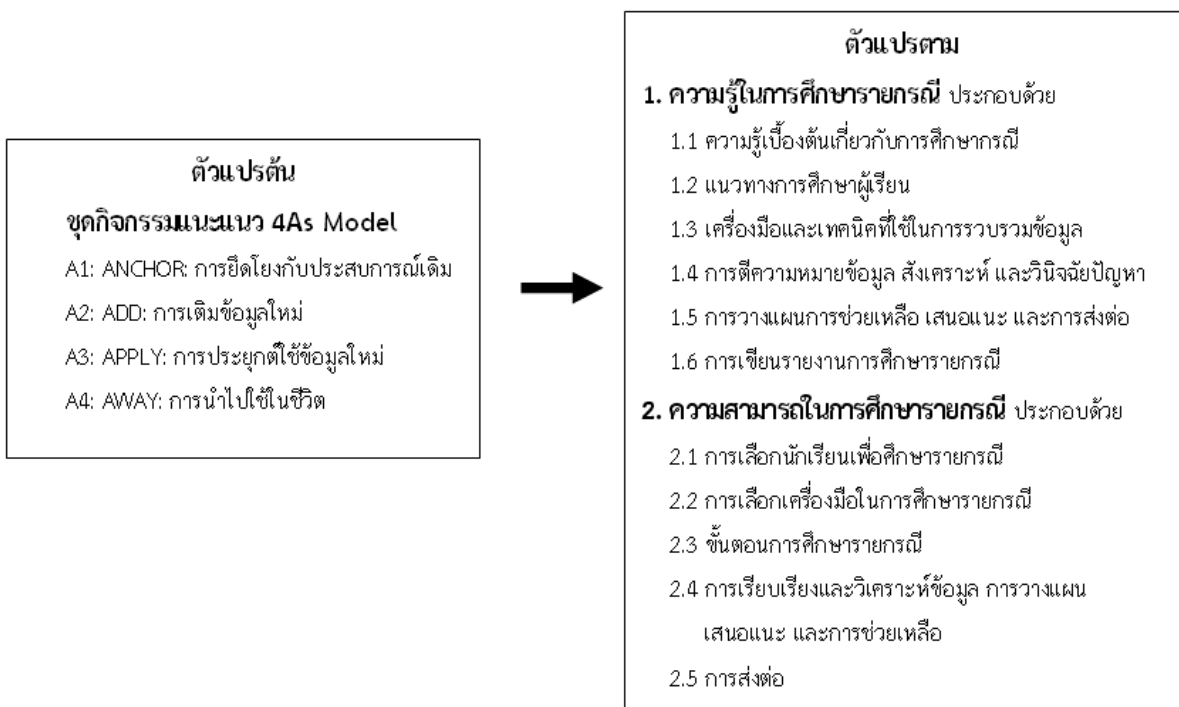
เล่าประสบการณ์ที่ผ่านมา บอกความภาคภูมิใจในชีวิตที่ผ่านมา บอกประสบการณ์เกี่ยวกับความสำเร็จในการเรียน เป็นต้น

A2: ADD: การเติมข้อมูลใหม่ เป็นการเพิ่มเติมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ใหม่ซึ่งอาจจะเป็น องค์ความรู้ ข้อมูล งานวิจัย ทฤษฎี ทักษะ ฯลฯ ซึ่งประสบการณ์ที่มีความหมายและคุณค่าต่อชีวิต

A3: APPLY: การประยุกต์ใช้ข้อมูลใหม่ เป็นการทำให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมโดยอาศัย ประสบการณ์ใหม่ที่ได้รับในขั้น A2 โดยการฝึกการตั้งคำถาม การประยุกต์ใช้ การวิเคราะห์กรณีศึกษา มุมมอง ที่หลากหลาย ฯลฯ

A4: AWAY: การนำไปใช้ในชีวิต เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่ทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงการเรียนรู้ใหม่ ที่ได้รับกับชีวิต เพื่อการนำไปใช้ในอนาคต เช่น ความมุ่งมั่นในการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปรับใช้ในชีวิต วางแผน การปฏิบัติจริง การออกแบบกิจกรรมใหม่ที่จะปฏิบัติ เป็นต้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการ

การวิจัยเรื่อง ผลของชุดกิจกรรมแนะแนวที่มีต่อความรู้และความสามารถในการศึกษารายกรณีของนักศึกษาครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐมนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองมีรายละเอียดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยดำเนินการวิจัยด้วยแบบแผนการวิจัยการทดลองลักษณะมีกลุ่มเดียวมีการทดสอบก่อนและหลังการวิจัย (single group pretest-posttest design)

ประชากร

ประชากร คือ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาจิตวิทยาการแนะแนววัยรุ่น จำนวน 3 หมู่เรียน รวมทั้งสิ้น 86 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ที่ลงทะเบียนรายวิชารายวิชาจิตวิทยาการแนะแนววัยรุ่นในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่มได้นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย หมู่เรียน 59/14 เป็นชาย 7 คน และหญิง 31 คน รวมจำนวน 38 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

ตัวแปรต้น ชุดกิจกรรมแนะแนว

ตัวแปรตาม 1) ความรู้ในการศึกษารายกรณี และ 2) ความสามารถในการศึกษารายกรณี

ระยะเวลาในการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2562 ตั้งแต่เดือนมกราคมถึงมีนาคม 2563 โดยดำเนินการทดลองวันพฤหัสบดี เวลา 08.30-12.30 น. รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 7 ครั้ง

เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ชุดกิจกรรมแนะแนว เป็นเครื่องมือทางจิตวิทยาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อพัฒนาความรู้และความสามารถในการศึกษารายกรณี ประกอบด้วยกิจกรรมแนะแนวและสื่อการเรียนรู้โดยจัดกิจกรรมตามกระบวนการ 4As Model จำนวน 7 หน่วยกิจกรรม คือ 1) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการศึกษารายกรณี 2) แนวทางการศึกษาผู้เรียน 3) เครื่องมือและเทคนิคที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล 4) การฝึกปฏิบัติการเพื่อการศึกษารายกรณีในสถานการณ์จริง 5) การตีความหมายข้อมูล สังเคราะห์ และวินิจฉัยปัญหา 6) การวางแผนการช่วยเหลือเสนอแนะ และการส่งต่อ และ 7) การเขียนรายงานการศึกษารายกรณี ดำเนินการหน่วยกิจกรรมละ 4 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 28 ชั่วโมง องค์ประกอบของชุดกิจกรรมแนะแนวนำเสนอในลักษณะแผนการจัดกิจกรรมมีส่วนประกอบ

สำคัญคือความคิดรวบยอด เนื้อหา วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม ขั้นตอนการจัดกิจกรรม (1. ขั้นการยึดโยงกับประสบการณ์เดิม: Anchor 2. ขั้นการเติมข้อมูล: Add 3. ขั้นการประยุกต์ใช้ข้อมูลใหม่: Apply และ 4. ขั้นการนำไปใช้: Away) สื่อประกอบกิจกรรม และการประเมินผล ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังกล่าวด้วยการให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดกิจกรรมแนะแนวพิจารณาความตรงตามเนื้อหาและความสอดคล้องของชุดกิจกรรมด้วยแบบประเมินชุดกิจกรรมแนะแนวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีลักษณะประมาณค่า 4 ระดับ คือ ไม่ผ่าน ต้องปรับปรุง ผ่าน และดี โดยมีการให้คะแนน 0 1 2 และ 3 ตามลำดับ เป็นรายกิจกรรมย่อยทั้ง 7 กิจกรรม พบว่า ผลการประเมินอยู่ระหว่าง 2.20–2.60 จากนั้นปรับปรุงแล้วทดลองใช้ 1 วงรอบกับนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาอุตสาหกรรมศิลป์ จำนวน 20 คน ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาจิตวิทยาการแนะแนววัยรุ่นแล้วปรับปรุงให้สมบูรณ์

2. แบบทดสอบความรู้ในการศึกษารายกรณี เป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบวัดความรู้ จำนวน 50 ข้อ 5 ตัวเลือก ผู้วิจัยกำหนดโครงสร้างของแบบทดสอบลักษณะการวัดความจำและความรู้ความเข้าใจ จำนวน 10 ข้อ การนำไปใช้ จำนวน 15 ข้อ การวิเคราะห์ จำนวน 15 ข้อ การสังเคราะห์ จำนวน 5 ข้อ และประเมินค่า จำนวน 5 ข้อ มีขั้นตอนการสร้าง พัฒนา และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้วยการให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความตรงตามเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน มีค่า IOC อยู่ระหว่าง .67–1.00 ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง .29-.78 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง .26-.57 และค่าความเชื่อมั่น KR₂₀ เท่ากับ .81

3. แบบประเมินความสามารถในการศึกษารายกรณี เป็นแบบประเมินความสามารถในการศึกษารายกรณีลักษณะเกณฑ์รูปค (rubrics) 5 ระดับ (0–4) กำหนดประเด็นการประเมิน 5 ประเด็นคือ 1) การเลือกนักเรียนเพื่อศึกษารายกรณี 2) การเลือกเครื่องมือในการศึกษารายกรณี 3) ขั้นตอนการศึกษารายกรณี 4) การเรียบเรียงและวิเคราะห์ข้อมูล การวางแผน /เสนอแนะ /การช่วยเหลือ และ 5) การส่งต่อ ประเด็นละ 5 ข้อ รวม 25 ประเด็น เพื่อให้ครอบคลุมความสามารถในการศึกษารายกรณีมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพด้วยการให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความตรงตามเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน มีค่า IOC อยู่ระหว่าง .67–1.00 และทดลองใช้ได้ ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach เท่ากับ .87

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม ได้หมู่เรียน 59/14 จำนวน 38 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นวัดความรู้ในการศึกษารายกรณีก่อนเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวด้วยแบบทดสอบความรู้ในการศึกษารายกรณีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

2. ดำเนินการจัดกิจกรรมแนะแนวด้วยชุดกิจกรรมแนะแนวที่ใช้กระบวนการจัดกิจกรรม 4As Model สัปดาห์ละ 1 หน่วยกิจกรรม หน่วยที่ 1–4 เรียงตามลำดับ แล้วมอบหมายให้นักศึกษาแต่ละคนไปเก็บข้อมูลการศึกษารายกรณีกับนักเรียนเป็นเวลา 3 สัปดาห์ ณ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน 4 แห่ง คือ โรงเรียนศรีวิชัยวิทยา โรงเรียนกำแพงแสนวิทยา โรงเรียนวัดห้วยจรเข้มหาวิทยาลัย และโรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัยที่มีการเตรียมความพร้อมของครูแนะแนวเพื่อปฏิบัติหน้าที่ครูพี่เลี้ยงในการศึกษารายกรณี เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในลักษณะ

นักศึกษา 1 คนต่อนักเรียน 1 คน จากนั้นจัดกิจกรรมหน่วยที่ 5-7 ให้นักศึกษาเข้าร่วมต่อจนครบชุดกิจกรรม
แผนแนวทั้ง 7 หน่วยกิจกรรม

3. ดำเนินการวัดความรู้และความสามารถในการศึกษารายกรณีหลังการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแผน

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที (dependent
t-test และ one sample t-test)

ผลการวิจัย

1. การเปรียบเทียบความรู้ในการศึกษารายกรณีก่อนและหลังการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแผน
(คะแนนเต็ม 50 คะแนน)

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความรู้ในการศึกษารายกรณีก่อนและหลังการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแผน

การทดลอง	n	\bar{x}	S	\bar{d}	$S_{\bar{d}}$	t
ก่อนการทดลอง	38	14.53	2.12	26.52	.52	50.79*
หลังการทดลอง	38	41.09	2.62			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษามีความรู้ในการศึกษารายกรณีก่อนการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแผน
เท่ากับ 14.53 คะแนน และหลังการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแผนเท่ากับ 41.09 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบด้วย
สถิติทดสอบที (dependent t-test) พบว่า นักศึกษามีความรู้ในการศึกษารายกรณีสูงกว่าก่อนการเข้าร่วม
ชุดกิจกรรมแผนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การเปรียบเทียบความรู้ในการศึกษารายกรณีหลังการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแผนกับเกณฑ์
ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 (คะแนนเต็ม 50 คะแนน)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความรู้ในการศึกษารายกรณีหลังการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแผนกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

การทดลอง	n	\bar{x}	S	t
หลังการทดลอง	38	41.09	2.62	2.47*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ภายหลังจากเข้าร่วมชุดกิจกรรมแผนนักศึกษามีความรู้ในการศึกษารายกรณี
เท่ากับ 41.09 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 ด้วยสถิติทดสอบที (one sample t-test)
พบว่า ความรู้ในการศึกษารายกรณีของนักศึกษาสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบความสามารถในการศึกษารายกรณีหลังการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 (คะแนนเต็ม 100 คะแนน)

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบความสามารถในการศึกษารายกรณีหลังการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้

การทดลอง	n	\bar{x}	S	t
หลังการทดลอง	27	81.68	3.04	3.41*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ภายหลังจากเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวนักศึกษามีความสามารถในการศึกษารายกรณี เท่ากับ 81.68 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 ด้วยสถิติทดสอบที (one sample t-test) พบว่า ความสามารถในการศึกษารายกรณีของนักศึกษาสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมแนะแนวสามารถพัฒนาความรู้และความสามารถในการศึกษารายกรณีของนักศึกษาให้สูงขึ้นได้ ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยนำเสนอได้ดังนี้

1. การเปรียบเทียบความก้าวหน้าของความรู้ในการศึกษารายกรณีจากการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวพบว่า ภายหลังจากเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวนักศึกษามีความรู้ในการศึกษารายกรณีสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวิस्ता คำผิว (2553: 78-85) ที่พบว่าภายหลังจากเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนว ครูกลุ่มตัวอย่างมีความรู้และทักษะการให้คำปรึกษาสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของไหมไทย ไชยพันธุ์ (2559: 51) ที่พบว่าภายหลังจากเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวนักศึกษามีความรู้ด้านการแนะแนวสูงขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับผลการวิจัยของพัชรารวรรณ แก้วกันทะ, วิไลพร นุชสุธรรม และคอย ละองอ่อน (2563: 290-294) ที่พบว่า ภายหลังจากเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวประเภทกิจกรรมจิตตปัญญาศึกษานักศึกษามีความรู้เรื่องการให้คำปรึกษาสูงขึ้นกว่าก่อนการเข้าร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของปทุมณาสา โพธิ์ฤกษ์, ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และประสาร มาลากุล ณ อยุธยา (2563: 80-84) ที่พบว่า ภายหลังจากเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวประเภทการให้คำปรึกษานักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีสมรรถนะด้านความรู้การให้คำปรึกษาสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. การเปรียบเทียบความรู้ในการศึกษารายกรณีหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้พบว่า ภายหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวนักศึกษามีความรู้ในการศึกษารายกรณีสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของนพวรรณ

คณิงชัยสกุล และคณะ (2560: 77-82) ที่พบว่าภายหลังการเข้าร่วมโครงการแนะแนวครูมีความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานแนะแนวสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการศึกษารายกรณีหลังการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้พบว่า ภายหลังการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวนักศึกษามีความสามารถในการศึกษารายกรณีสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัลภา สบายยิ่ง (2561: 436) ที่พบว่า ภายหลังการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวนักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีทักษะการร่วมมือและการทำงานเป็นทีมสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 80 สอดคล้องกับผลการวิจัยของยุพดี ทรัพย์เจริญ และเพ็ญนภา กุลนภาดล (2557: 20-25) ที่พบว่าภายหลังการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวประเภทการให้การปรึกษา นิสิตมีความสามารถในการแยกแยะตนเองสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของปณณาสา โพธิพฤกษ์, ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และประสาร มาลากุล ณ อยุธยา (2563: 82-84) ที่พบว่าภายหลังการเข้าร่วมชุดกิจกรรมแนะแนวประเภทการให้การปรึกษา นักศึกษามีสมรรถนะการให้การปรึกษาแบบเพื่อนช่วยเพื่อนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ทั้งนี้คณะผู้วิจัยอภิปรายสนับสนุนได้ว่าชุดกิจกรรมแนะแนวเป็นเครื่องมือที่มีลักษณะกระบวนการทางจิตวิทยาที่มีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาการเรียนรู้และคุณลักษณะทางพฤติกรรมของบุคคลได้ เพราะกิจกรรมแนะแนวเป็นการจัดมวลประสบการณ์ให้ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้บนฐานความคิด อารมณ์ และความรู้สึก เพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างเป็นระบบ ดังที่ Ferbert, Griffith & Forrest (2005: 14-29) ได้นำเสนอว่าการจัดกิจกรรมแนะแนวเป็นการบูรณาการมวลประสบการณ์ 2 ส่วนสำคัญคือ จิตวิทยาแนะแนวและการให้คำปรึกษาร่วมกับการสอน ซึ่งมีความสำคัญต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน และแนวคิดของสมร ทองดี และปราณี รามสูต (2555: 11) ที่อธิบายว่าชุดกิจกรรมแนะแนวเป็นมวลประสบการณ์ทุกรูปแบบที่จัดหรือสนับสนุนให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติตามเป้าหมายของการแนะแนวเพื่อการพัฒนาและสร้างเสริมคุณลักษณะต่าง ๆ ดังนั้น เมื่อเรียบเรียงกิจกรรมแนะแนวเป็นชุดกิจกรรมแนะแนวจึงมีประสิทธิภาพสามารถเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้และพฤติกรรมของบุคคลได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้กิจกรรมแนะแนวที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการสร้างและพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยใช้กระบวนการ 4As Model ที่มีแนวคิดการเสริมสร้างประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริง ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือดังกล่าวและทดลองใช้แล้วปรับปรุงแล้ว 1 วงรอบลักษณะเนื้อหาและกิจกรรมของชุดกิจกรรมแนะแนวในครั้งนี้สอดคล้องกับธรรมชาติและพัฒนาการของผู้เรียนที่ต้องการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ สามารถสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียน ทั้งมีความสุขในการเรียน แนวคิดนี้สอดคล้องกับการสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่คณะผู้วิจัยพบว่า ขณะเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวนักศึกษามีความตั้งใจ มีบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนานและเอื้อต่อการเรียนรู้ นักศึกษาช่วยกันคิดหาคำตอบเนื้อหาในบทเรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมการปฏิบัติกิจกรรมโดยเฉพาะการฝึกปฏิบัติการศึกษารายกรณี ในสถานศึกษาที่ทำให้นักศึกษาได้นำความรู้จากการได้เข้าร่วมชุดกิจกรรมไปฝึกปฏิบัติและประยุกต์ใช้อย่างเป็นระบบ สามารถเขียนรายงานการศึกษารายกรณีแล้วนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชั้นเรียนจึงเป็นการเรียนรู้จากระบบ

ประสบการณ์ตรงที่ได้ลงมือปฏิบัติ ได้พบกับนักเรียนในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานเป็นเวลา 3 สัปดาห์ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเจตคติ สอดคล้องกับแนวคิดของสมร ทองดี และปราณี รามสูต (2555: 10) ที่นำเสนอว่า กิจกรรมแนะแนวที่มีประสิทธิภาพจะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนให้กลายเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าของสังคมและประเทศชาติ

อีกทั้งผลของการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของธัญสมร คชนทร์เดชา, พิชญ์มณต์ ลีกำเนิดไทย และพัชนีพร สมานมิตร, 2559: 89) ที่อธิบายว่าชุดกิจกรรมแนะแนวมีคุณค่าสามารถช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนรู้จักตนเองและผู้อื่น สามารถคิดตัดสินใจแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิต และที่สำคัญยังช่วยให้ครูได้รู้จักและเข้าใจนักเรียนได้เป็นอย่างดี เพราะลักษณะของกิจกรรมแนะแนวนั้นการมีส่วนร่วมและการไตร่ตรองความคิดมากขึ้น เกิดความสนใจและกระตือรือร้นมากขึ้น ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ชีวิตของตนเองผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ได้หลายแบบตามความถนัดและความสนใจทำให้ไม่เบื่อหน่ายจึงสามารถพัฒนาความสามารถในการศึกษารายกรณีได้ดีกว่าวิธีการอื่น ๆ และแนวคิดของกฤตวรรณ คำสม (2559: 242) ที่อธิบายว่ากิจกรรมแนะแนวเป็นกระบวนการเรียนรู้ประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ของบุคคลให้เกิดความเข้าใจตนเองและสิ่งแวดล้อมรอบตัวทั้งด้านวิชาการและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตลอดจนสามารถเสริมสร้างทักษะต่าง ๆ โดยเฉพาะทักษะการคิด การวิเคราะห์ การเผชิญปัญหา และการสืบค้นสารสนเทศ ทั้งสามารถเปลี่ยนแปลงเจตคติของบุคคลได้ ชุดกิจกรรมแนะแนวจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียนให้เกิดความเจริญงอกงามได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ชุดกิจกรรมแนะแนวจึงสามารถพัฒนาความรู้และความสามารถในการศึกษารายกรณีได้เป็นอย่างดี

จากที่กล่าวมาจึงเป็นเหตุให้นักศึกษามีความรู้และความสามารถในการศึกษารายกรณีสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนว และสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดดังปรากฏในผลการวิจัยครั้งนี้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ชุดกิจกรรมแนะแนวที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาความรู้และความสามารถในการศึกษารายกรณีของนักศึกษากลุ่มตัวอย่างได้เป็นอย่างดี จึงควรขยายผลการนำไปใช้กับครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในจังหวัดนครปฐม เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและคุณภาพผู้เรียนต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ชุดกิจกรรมแนะแนวที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาความรู้และความสามารถในการศึกษารายกรณีของกลุ่มตัวอย่างได้เป็นอย่างดี จึงควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการใช้ชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาสมรรถนะการศึกษารายกรณีซึ่งครอบคลุมความรู้ เจตคติ และความสามารถในการศึกษารายกรณี
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยหรือสาเหตุที่ส่งผลต่อความรู้และความสามารถในการศึกษารายกรณีเพื่อใช้ข้อมูลปรับปรุงชุดกิจกรรมแนะแนวให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

สรุป

ชุดกิจกรรมแนะแนวที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสามารถพัฒนาความรู้และความสามารถในการศึกษารายกรณีได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เอกสารอ้างอิง

- กฤตวรรณ คำสม. (2559). **การแนะแนวเบื้องต้น**. อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด. (2561). **แผนพัฒนาจังหวัดนครปฐม 4 ปี (พ.ศ. 2561-2564)**. นครปฐม: สำนักงานจังหวัดนครปฐม.
- คณะกรรมการส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ. (2561). **แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2560-2564**. กรุงเทพฯ: เจ. เอส. การพิมพ์.
- ชานนท์ โกมลมาลย์ และคณะ. (2562). **รายงานการพัฒนาเด็กและเยาวชนประจำปี 2561 เพื่อเสนอต่อกรมกิจการเด็กและเยาวชน กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์**. กรุงเทพฯ: คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทัศนีย์ ภาแก้ว. (2555). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการศึกษากรณีนักเรียนในระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดอำนาจเจริญ**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ธัญสมร คชนทร์เดชา, พิชญ์มณฑล ลีกำเนิดไทย และพัชนีพร สมานมิตร. (2559). **ระบบการแนะแนวในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- นพวรรณ คณิงชัยสกุล และคณะ. (2560). **รายงานการวิจัยเรื่อง ผลของโปรแกรมการแนะแนวที่มีต่อความรู้และเจตคติการปฏิบัติงานแนะแนวของครูในสถานศึกษาขนาดเล็กจังหวัดนครปฐม**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปยุตนาสา โปธิพฤกษ์, ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ และประสาร มาลากุล ณ อยุธยา. (2563). การพัฒนารูปแบบการให้การปรึกษากลุ่มแบบเพื่อนช่วยเพื่อนเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการให้การปรึกษาแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักศึกษาสาขาวิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยในจังหวัดเชียงใหม่. **วารสารเกษมบัณฑิต**, 21 (1), 77-87.
- พัชรารวรรณ แก้วกันทะ, วิไลพร นุชสุธรรม และคอย ละอองอ่อน. (2563). ผลของโปรแกรมการส่งเสริมคุณลักษณะเพื่อนผู้ให้การปรึกษาตามแนวคิดจิตตปัญญาศึกษาของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย. **วารสารพยาบาลสาร**, 47 (2), 286-296.
- ยุพดี ทรัพย์เจริญ และเพ็ญญา กุลนภาดล. (2557). ผลการปรึกษาทฤษฎีเชื่อมโยงระหว่างรุ่นต่อความสามารถในการแยกตนเองของนิสิตปริญญาตรี. **วารสารพยาบาลตำรวจ**, 6 (1), 12-29.

- เรียม ศรีทอง. (2561). หน่วยที่ 11 การศึกษานักเรียนรายกรณีในงานแนะแนวระดับมัธยมศึกษา ใน เอกสาร **การสอนชุดวิชาการแนะแนวในระดับมัธยมศึกษา (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2)**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วัลภา สบายยิ่ง. (2561). การพัฒนาชุดกิจกรรมแนะแนวเพื่อส่งเสริมทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำของผู้นำชมรมนักศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. **Veridian E-Journal, Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 11 (3), 420-442.**
- วิภา เกตุเทพา. (2561). หน่วยที่ 12 การจัดกิจกรรมแนะแนวในคาบเรียนระดับมัธยมศึกษา ใน เอกสาร **การสอนชุดวิชาการแนะแนวในระดับมัธยมศึกษา (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2)**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ศิริภิญญา ตระกูลรัมย์ และชัตติยา ยืนยง. (2563). การศึกษารายกรณีของเด็กและวัยรุ่น. **วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี, 16 (3), 155-164.**
- สมพงษ์ จิตระดับ. (2560, มกราคม 6). เด็กไทยวันนี้. **มติชนออนไลน์**. ค้นเมื่อ 9 มกราคม 2563, จาก www.matichon.co.th/news/418603
- สมร ทองดี และปราณี รามสุต. (2555). หน่วยที่ 9 แนวคิดในการพัฒนากิจกรรมแนะแนว ใน **ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนาเครื่องมือและกิจกรรมแนะแนวและการปรึกษาเชิงจิตวิทยา**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. (2563). **เอกสารประกอบการฝึกอบรมหลักสูตรการฝึกอบรมครูประจำชั้นเพื่อเป็นนักจิตวิทยาประจำสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). **การจัดการเรียนรู้กิจกรรมแนะแนว: 4As Model**. ใน **หลักสูตรการอบรมครูแนะแนวและบุคลากรทางการแนะแนว: การแนะแนวอาชีพเพื่อการมีงานทำ**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุวิस्ता คำผิว. (2553). **ผลของชุดฝึกอบรมพัฒนาความรู้และทักษะการให้คำปรึกษาสำหรับครูที่ปรึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการให้คำปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ไหมไทย ไชยพันธุ์. (2559). การศึกษาความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในกิจกรรมแนะแนวในโรงเรียนของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ที่ผ่านการทำกิจกรรมแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนอกห้องเรียน. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 18 (3), 45-63.**
- Ferbert, S. E., Griffith, D. A. & Forrest, D. B. (2005). **Developmental classroom guidance activities**. South Carolina: Youth Light.

Muchado, J. A. (2003, February). An Investigation of the perceived need for school counseling service in primary and secondary schools in Botswana. **Dissertation Abstracts International**, 63 (8), 2800 A.